

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-03-27

Närvarande: F.d. justitieråden Bo Svensson och Marianne Eliason samt justitierådet Göran Lambertz.

Översyn av riksdagsordningen

Riksdagens konstitutionsutskott har den 20 februari 2014 beslutat inhämta Lagrådets yttrande över riksdagsstyrelsens förslag (framställning 2013/14:RS3) till 6 kap. 8 § och 7 kap. 20 § riksdagsordningen samt lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Jenny Jonasson och chefsjuristen Helén Törnqvist.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Förslaget till lag om ändring i riksdagsordningen

6 kap. 8 §

Bestämmelsen motsvarar nuvarande 2 kap. 4 § andra stycket. I den äldre bestämmelsen talas om "tjänsteman i riksdagen" men detta har i förslaget ändrats till "tjänstemän". I författningskommentaren anges

att skälen för detta är att tjänstemännen numera är anställda i Riksdagsförvaltningen. Den nya bestämmelsen avses dessutom innebära att tystnadsplikten ska omfatta även andra tjänstemän än anställda i Riksdagsförvaltningen som närvarat under ett slutet sammanträde med kammaren.

Lagrådet noterar inledningsvis att begreppet "tjänst" numera ersatts av begreppet "anställning" i t.ex. regeringsformen och lagen (1994:260) om offentlig anställning, vilket i sin tur inneburit att man i stället för begreppet "tjänsteman" ofta använder "anställd". Det framstår som något oklart, med hänsyn till bl.a. att ordet "tjänstemän" också används om privatanställda, vad den i kommentaren omtalade utvidgningen till att omfatta andra tjänstemän än anställda i Riksdagsförvaltningen avser. Frågan bör belysas ytterligare i det fortsatta beredningsarbetet.

7 kap. 20 §

Den fråga Lagrådet berört under föregående paragraf aktualiseras även här.

I lagtexten används uttrycket "skäl som betingas av". Detta är onödigt ålderdomligt och möjligen också en dubblering av ordet "skäl".

Lagrådet föreslår att uttrycket ersätts med "skäl som rör" eller "skäl som avser".

I författningskommentaren sägs att bestämmelsen är ändrad språkligt utan att någon saklig ändring är avsedd. Paragrafen innebär emellertid en viss utvidgning av tystnadsplikten.

Förslaget till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen

39 kap. 5 c och 5 d §§

Förslaget till nya paragrafer har lagts in under mellanrubriken "Anställningsärenden" och underrubriken "Anställning av vissa myndighetschefer". Eftersom det inte är fråga om anställningar i de nya paragraferna bör det föras in en ny rubrik.

Lagrådet anser också att de två bestämmelserna kan föras samman till en. Bestämmelsen kan ges rubriken "Val av riksdagens ombudsmän, riksrevisorer och riksdagsdirektör". Första stycket i en sådan bestämmelse kan förslagsvis ges följande lydelse.

Sekretess gäller i ärende om val av

1. riksdagens ombudsman,
2. riksrevisor, och
3. riksdagsdirektör

för uppgift som lämnar eller kan bidra till upplysning om en enskild kandidats identitet, om det inte står klart att uppgiften kan röjas utan att den enskilde lider men.

Det framgår inte av remissen om några överväganden gjorts i frågan om rätten enligt tryckfrihetsförordningen och yttrandefrihetsgrundlagen att meddela och offentliggöra uppgifter ska begränsas. Om en sådan begränsning är avsedd (jfr 5 b §) krävs en ändring av 39 kap. 6 §.